

کاربرد رویکرد منطق فازی در مدلسازی اثرات فساد اخلاقی بر اقتصاد غیر رسمی ایران

حمید محمد رضایی از ندریانی^۱، سعید کیان پور^۲

چکیده

زمینه: به منظور رسیدن به رفاه اجتماعی و حذف اقتصاد غیر رسمی، لزوم توجه به فساد، چه از نظر اجرایی و چه سیاسی که از نبود اخلاق اقتصادی سرچشمه می‌گیرد احساس می‌شود. رفع بنیادین اقتصاد غیر رسمی در راستای انگیزه‌های عملی توسعه اقتصادی جز با پیوند روزافزون اخلاق اقتصادی و اقتصاد رسمی میسر نخواهد شد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه فساد اخلاقی و اقتصاد غیر رسمی است.

روش: روش پژوهش حاضر کاربردی و از نوع منطق فازی است. جامعه آماری این پژوهش کشور ایران طی سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۹۳ است و متغیرهای کلیدی پژوهش حجم اقتصاد غیر رسمی و شاخص فساد اخلاقی است که داده‌ها از بانک اطلاعاتی سری زمانی بانک مرکزی و موسسه بین المللی شفافیت جمع‌آوری شده است. ارزیابی الگوی پیشنهادی از طریق منطق فازی با استفاده از نرم افزار متلب انجام گرفت. جهت آزمون نیز از روش رویکرد غیر مستقیم حساب-های ملی استفاده شده است.

یافته‌ها: برازش مدل تحقیق که در برگیرنده دو سوال اصلی بود پاسخ داده شد و مشخص شد فساد اخلاقی رابطه مستقیمی با اقتصاد غیر رسمی دارد.

نتیجه‌گیری: از جمله عوامل تاثیر گذار بر اقتصاد غیر رسمی، فساد اخلاقی است که خود شامل ترکیبی از رشوه خواری ادارات دولتی، بازپرداخت‌های خریدهای عمومی، اختلاس در بودجه عمومی، احتمال تغییر در حکومت و تلاش های مبارزه با فساد است. بر این اساس مشخص شد تقریب زمانی اقتصاد غیر رسمی ایران در طی زمان نیز از پایداری نسبی برخوردار است که با شیب ملایمی در حال افزایش است.

کلیدواژه‌ها: فساد اخلاقی، اقتصاد غیر رسمی، منطق فازی، رویکرد غیر مستقیم